

Oratio anniversaria Harveiana: in Theatro Regii Medicorum Londinensium Collegii habita, ad diem XVIII Octobris, MDCCXXIII. Adjecta est Dissertatio de nummis quibusdam a Smyrnaeis in medicorum honorem percussis / [by E. Chishull].

Contributors

Mead, Richard, 1673-1754.

Mead, Richard, 1673-1754. Dissertatio de nummis quibusdam a Smyrnaeis in medicorum honorem percussis.

Chishull, Edmund, 1671-1733.

Publication/Creation

Londini : Apud S. Buckley, 1724.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/f7guzxhu>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

B XXIV HAR

numismatic

by Richard MEAD

62 11. 13
Aristote inspira à Alexandre un ardent Amour
pour la Médecine. car il n'en aima pas seulement
la théorie, mais aussi la pratique; il secourut plusieurs
ses amis dans leurs maladies, et leur ordonna les
remèdes et les régimes dont ils avoient besoin, comme
ont les recueillir de ses Lettres mêmes. Vie d'Alexandre par Plutarq

Ex dono A. A. H. 11. 13.
Joh. Med. 11. 13.

ORATIO
ANNIVERSARIA
HARVEIANA.

О Т А Р А

А И И В Е Р С А Р А

Н А Р В Е Л А

ORATIO
ANNIVERSARIA
HARVEIANA:

In THEATRO

Regii Medicorum Londinensium Collegii

HABITA,

Ad Diem xviii Octobris, MDCCXXIII.

Adjecta est

DISSERTATIO

De NUMMIS quibusdam a SMYRNAEIS
in Medicorum honorem percussis.

Head.

Ex Thesauris Regis Galliarum.

LONDINI: Apud S. BUCKLEY, MDCCXXIV.

ORATIO

ANNIVERSARIA

HARVARDIANA

IN THEATRO

Regii Medicorum Londinensium Collegii

DISSECTATIO

De Nervis Colicis & Splanchnicis

in Hominem Vivum

LONDINI: Apud S. BARNARDUM, MDCCCXIV.

PRAESIDI ILLUSTRISSIMO
SOCIISQUE DOCTISSIMIS
REGII MEDICORUM LONDINENSIIUM COLLEGII
DE ARTE MEDICA INDIES OPTIME MERENTIBUS
ORATIONEM HANC
IN PRAESTANTISSIMORUM HOMINUM LAUDEM
QUI MAXIMIS SUIS BENEFICIIS
ARTEM ILLAM SUSTENTARUNT
AMPLIFICARUNT ET EXORNARUNT
HABITAM
L. M. Q. D. D. D.
RICHARDUS MEAD.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30411786>

ILLUSTRISSE PRAESES,
COLLEGAE SPECTATISSIMI,
AUDITORES HUMANISSIMI,

SI, quantam vim habent ad humanas mentes amore laudis ac gloriae incitandas magnarum virtutum exempla, tantum ego ingenii & eloquentiae in laudandis illis heroibus, quorum hodie nobis commemoranda sunt beneficia, afferre possem; haudquam sane vererem, ne aut illorum meritis parum conveniens, aut vestris auribus minus grata, quam nunc habiturus sum, foret oratio. At vero, cum haec res longe aliter se habeat, & neque natura aptus, neque usu instructus ad dicendum, jussu vestro hoc munus susceperim; ne importuna artis affectatione vobis sim taedio, historici potius, quam oratoris partes agens, honores medicinae recensebo; & per quos maxime reges aut principes, & quos apud populos, creverit salutaris hujus

professionis gloria, in brevi quasi tabella vobis proponam. Et dum hoc faciam, partem laudis istius haud infimam nostrae genti merito attribui debere manifeste ostendam; quo nihil aut mihi ad recitandum jucundius, aut vobis, opinor, ad audiendum acceptius, aut omnibus nobis ad praedicandum honestius esse potest.

AB Aegyptiis autem, antiquissimis illis omnis fere sapientiae magistris, incipiam; apud quos tanto fuit in honore ars nostra, ut ne reges quidem ipsi illam facere infra dignitatem suam existimaverint. Osirin & Isin in primis reginam medendi peritia excelluisse accepimus. Post horum tempora medicis ex publica pecunia dabantur praemia; & *Sacri* titulum ferebat liber, in quo descriptae fuerunt leges, ad quas morbis acutis laborantes curare licebat^a.

GRAECI uti artes omnes subtilius, quam Aegyptii excoluerunt; ita praesertim medicinam, quae ex cognitae paucarum herbarum viribus, & populari experientia constabat, in scientiam redegerunt. Fama celebres apud eos antiquitus fuerunt scholae non paucae, Rhodia cum primis, Crotoniensis, Cnidia, Coa, & Smyrnaea. Crotoniensem illustravit Democedes, cui Darius rex Persarum, inter captivos apud ipsum agenti, acceptum restitutae sanitatis beneficium magnis divitiis

^a Diod. Sicul. l. i. p. m. 74.

& honoribus rependit ; non sine insigni humanitatis, qua nihil magis medicum commendat, in Democede exemplo. Cum enim rex medicos Aegyptios, qui se in principio morbi imperite tractassent, occidi jusserat ; ille culpaе hujus veniam impetravit, & gratiae loco habuit concessam illis cum vita libertatem ^b.

CAETERARUM autem omnium gloriam Coae obscuravit scholae felicitas, postquam ex illa prodierat, qui primus hanc disciplinam a studio sapientiae separavit, divinus Hippocrates. Magno nomini adsurgimus omnes ! & parentem medicinae veneramur ! qui non tantum sapientissimis praeceptis artem hanc formavit, sed & ipse vita & moribus perfectissimi medici exemplar expressit. Tanto itaque viro maximos honores delatos minime miramur, neque hos tantum a Cois suis, qui imagine ipsius nummos signarunt ^c, sed etiam ab universa Graecia ; quae communi concilio, quod *venientem ab Illyriis pestilentiam praedixerat, discipulosque ad auxiliandum circa urbes dimiserat, honores illi, quos Herculi, decrevit* ^d. Civem porro adscripserunt Athenienses, auro coronarunt, & victum illi & posteris in Prytaneo dederunt ^e, qui honos in Graecia maximus habebatur. Athenienses enim, cultissimi scientiarum aestimatores, hanc artem plurimi semper fecerunt ; apud quos anti-

^b Herodot. lib. 3. c. 129, &c.

^c Vid. Numm. in Titul.

^d Plin. N. H. l. 7. c. 37.

^e Soran. in Vit. Hippocrat.

qua lege cautum fuit, *Ne quis servus, neve qua foemina medicinam disceret* ^f. Et tam ab iis, quam ab aliis Graeciae civitatibus, honores & immunitates eximiae publicitus medicis concedebantur ^g.

HINC maximi omni aevo apud Graecos viri medicinam callere laudi sibi duxerunt. Pythagoras & Democritus primi omnium de virtutibus herbarum scripsere ^h. Aristoteles, haereditario quasi jure ad se pertinere hanc artem ratus (ab Aesculapio enim genus duxit ⁱ) medicinam non didicit tantum, sed & factitavit ^k; librosque de plantis, de anatomicis, & *ιατρικῶν* etiam edidit ^l. Quin & medendi peritia Magni Alexandri benevolentiam sibi primum conciliavit; quem cum gravi morbo oppressum liberaffet, hanc ab eo facultatem rex invictissimus doceri voluit; neque illam interdum exercere vile, aut a summa sua dignitate alienum, judicavit ^m. Crevit postea haec laus in familia Aristotelis, cujus ex filia nepos, nomine Erasistratus, magnam consecutus est famam. Is sectam longe celeberrimam condidit; quam in schola Smyrnaea, jam antea memorata, ad suam fere aetatem, quo tempore illi praefidebat Hicesius, Strabo floruisse tradit ⁿ. Tam insignis porro fuit, qui in hac urbe medicis habebatur honos, ut mihi fane gratuler,

^f Petit. Leg. Attic. l. 3. tit. 8.

^g Lucian. Abdicat. p.m. 457.

^h Plin. l. 25. c. 2.

ⁱ Diog. Laert. in Vit.

^k Aelian. Var. Hist. l. 5. c. 9.

^l Diog. Laert. ibid.

^m Plutarch. in Vit. Alex.

ⁿ Geogr. lib. 12. sub finem.

qui,

qui, hanc occasionem nactus, notitiam illius ex antiquitatis tenebris jam primus in lucem proferam. Honos autem, quem dico, is erat, quo communiter cum praetoribus, summis nimirum urbis magistratibus, ornabantur, ut nomen eorum nummis imprimeretur. Praeterea quo magis ostenderent Smyrnaei, in quanto pretio esset apud eos ars nostra, medicorum nomina deorum salutarium imaginibus in nummis adjungi volebant; quorum multi ex altera parte caput Hygiae, ex altera vero Jovis Aesculapii effigiem cum perspicuis medendi artis insignibus exhibent. Neque Erasistrateos suos tantum ita honestabant; sed nonnullis etiam aemulae Herophileorum scholae, quae iisdem aetatibus in loco procul dissito, *sanum Mensis Cari* appellato, inter Laodiceam ad Lycum & Carura, magna cum laude florebat °, eundem honorem tribuebant p.

A Graecis ad Romanorum tempora devenientibus minus augusta primo intuitu, & parum laeta sese offert rerum nostrarum facies. Servos fuisse, qui primi Romae medicinam fecerunt, vulgo creditur; & pulsos urbe exulasse medicos, Catone censore, scriptis prodiderunt nonnulli. Haec, in opprobrium artis prolata, quodnam habeant fundamentum, operae est disquirere. De servitute mox dicam: primum autem de exilio quaestionem, calumniam rectius dixerim, paucis expediam.

° Strabo dict. loc.

p Vid. Dissert. ad finem adject.

Nulla certe veterum annalium fide, nullis antiquorum monumentorum indiciis nititur hoc commentum. Primus, quod sciam, in vulgus edidit vanissimus ille *De vanitate scientiarum* scriptor, Cornelius Agrippa ^q. An-
fam vero ad hoc fingendum dedit Plinius ^r, qui *popu-
lum Romanum ultra sexcentesium annum sine medicis
degisse, & expertam tandem damnasse medicinam*, ad-
ductis etiam Catonis ad Marcum filium adversus hanc
artem dictariis, memoriae mandavit. Tantum autem
valuisse aut atrocem animum, aut auctoritatem Catonis,
ut medicos urbe pelleret, nusquam legimus. Neque
damnavit omnem medicinam populus; sed in ea, quae
manu curat, secandi urendique saevitiam (quam tamen
ipsa non raro imperat misericordia) ut novam, & a-
spectu terribilem improbavit.

SED missum faciamus hoc convicium, quod non se-
mel antea diluerunt viri eruditi; & qualis fuerit me-
dicorum Romae degentium conditio, praesertim num
servilis, paululum dispiciamus. Romani artes omnes a
Graecis acceperunt, & fero quidem, *rudi scilicet &
bellicosa civitate non magnopere liberalibus disciplinis va-
cante* ^f. Nec grammaticam quidem, aut poeticam, ante
annum quingentesimum excoluerunt ^t. Primus autem,
anno supra quingentesimum tricesimo quinto, medicus

^q De Van. Scient. cap. 83.

^r Nat. Hist. l. 29. c. 1.

^f Sueton. Lib. de illust. grammat.
in princ.

^t Cic. in Brut. c. 18. & Tuscul.
Quaest. in princip. ubi vid. not.
Davissii.

e Peloponneso Romam venit Archagathus ; cui is honor habitus est, ut *jus Quiritium ei datum sit, & taberna in compito Acilio emptā ob id publice* ^u. Magna seculo sequenti fama fuit Asclepiadis Bithyni, tam dicendi quam medendi arte insignis, quo se medico amicoque usum fuisse L. Crassus apud Ciceronem testatur ^x; ex cujus etiam posteris, ut videtur, *Calpurnius Asclepiades, a divo Trajano parentibus, sibi, & fratribus septem civitates impetravit* ^y. Neque diu post, cum jam quotidie quaestus causa ex Graecia Romam adirent medici, Julius Caesar, in cujus manus tunc temporis summa rerum potestas devenerat, omnes hanc artem professos civitate donavit ^z. *In servos autem id beneficium fuisse collatum, vel suspicari*, ut cum viro inter literatos principe loquar, *nimia est stultitia* ^a. Nihil igitur servile, aut tenue quidem, artem nostram adhuc dedecorat. Sed ut plane, & sine fūco, totam rem dicam ; simul cum ingenuis multis & doctis viris non pauci scientia & fortunae bonis inferiores illis temporibus Romam veniebant ; qui, etsi non medicamentis, sed manu curarent, medici tamen appellabantur. Hi in divitum & magnatum clientelam se conferebant, & servi agebant, donec civitatem consequerentur ; inde liberti, nomen familiae alicujus Romanae sibi adsciscere solebant ; neque raro, si ingenium studio literarum excoluissent, morbis etiam internis medebantur, & in me-

^u Plin. N. H. l. 29. c. 1.

^x De Orat. l. 1. c. 14.

^y Inscript. antiq. apud Spon. Re-

cherch. Curieuf. Dissert. 27.

^z Sueton. in Vit. c. 42.

^a Casaub. in dict. vit. Suet. c. 4.

dicorum clinicorum censum veniebant. Tali conditio-
ne fuit Antonius Musa, cui, postquam ejus opera ex an-
cipiti morbo convaluerat Octavius Augustus, statuat,
aere collato, populus Romanus posuit ^b. Augustus quo-
que ei jus annuli aurei, & immunitatem non ipsi tan-
tum, sed omnibus medicinam profitentibus, in posterum
tempus concessit ^c.

NON igitur ars erat servilis apud Romanos medicina;
sed liberalis, & tanto in honore, ut etiam pars ejus chi-
rurgica, quae a servis, & exili sorte hominibus exerceri
poterat, libertatem saepe daret, & magnas opes. Haud
exigua sane iis temporibus erant medendi facultatis prae-
mia. Principum medicis annua statuebatur merces. Iis
autem, referente Plinio, *imputavit Stertinius, quod quin-*
gentis sestertium millibus, pecuniae nostrae plusquam ter
mille & sexcentis libris, *contentus esset; cum sexcenta*
quaestu urbis sibi esse, numeratis domibus, ostenderet ^d.
Ipse vero & frater ejus sua pecunia Neapolin operibus ex-
ornarunt, & tamen *census trecenties centena millia sester-*
tium haeredi reliquere ^e. Omitto plura exempla memora-
re, neque vobis Cassios, Calpetanos, Arruntios, Albutios,
Rubrios sistam, Romana nomina, quae professione me-
dicinae & opibus claruerunt. Praeterire autem ne-
queo, in nummis Rubriorum conspici anguem, deae

^b Sueton. in Vit. Aug. c. 59.

^c Dio. H. R. l. 53. sub fin.

^d Lib. 29. c. 1.

^e Ibid.

Salutis signum, monumentum, ut videtur, familiae sibi medicinae laudem vindicantis. Miror itaque in nummis istis explicandis neque Patinum, neque Vaillant, viros de re nummaria optime meritos, hanc, arti suae adeo honorificam, inter alias ejus rei causas longius petitas attulisse ^f. In summa, ita non semper tenui fortuna homines Romae erant medici, ut etiam imperatorum saepe amici essent & familiares ^g.

NEQUE putet quisquam gratia tantum singulari in hunc aut illum collocata fuisse, qualia diximus beneficia; arti habebatur honos, & universis eam profitentibus dabantur immunitates. Collegium enim, sive scholam, ut vocabatur, medicorum in urbe fuisse, ex antiquis marmorum inscriptionibus apparet ^h. Quales autem legibus dabantur illis immunitates, veterum jurisconsultorum libri nos docent. Exempla e multis pauca tantum proferam. Constantini Magni imperatoris extat hoc rescriptum: *Medicos, & maxime archiatros, grammaticos, & doctores legum, una cum uxoribus & filiis, nec non & rebus, quas in civitatibus suis possident, ab omni functione, & ab omnibus muneribus, vel civilibus vel publicis, immunes esse praecipimus; & neque in provinciis hospites recipere, nec ullo fungi munere, nec ad judicium deduci, vel exhiberi, vel injuriam pati; ut si quis eos vexa-*

^f Vid. Patin. & Vaill. Fam. Rom. | Dissert. 27.

^g Vid. Spon. Recherch. Curieuf. | ^h Mercur. Art. Gymn. l. 1. c. 7.

verit, poena arbitrio judicis plectatur^l. Nec novo prorsus favore his omnibus beneficiis tum primum facultas haec salutaris honestabatur. Jam ante enim *medicis & philosophis, ne hospitem reciperent, a principibus fuisse immunitatem indultam*, imperatores Vespasianus & Hadrianus rescripserant^k. Item Antoninus Pius a muneribus civilibus & publicis *immunes esse medicos* jusserrat^l. Deinde post hos omnes Julianus, qui, nisi nomini maculam fixisset hostile erga Christianos odium, inter sapientissimos imperatores jure censeretur, non sine honorifico utilitatis artis nostrae testimonio, superiorum principum decreta de medicis, lege lata, sancivit, eosque a curialibus muneribus liberos esse voluit^m. Sed de rebus medicis apud populum terrarum orbis dominum fatis, opinor, dictura fuit.

SI medicinae autem tempora, & varias quasi aetates spectemus, ad Arabes jam, simul cum armis literarum studia agitantes, nos deducit orationis filum. Iis enim seculis, quibus foeda barbaries caeteras fere nationes obduxerat, penes eos permanfit artis hujus scientia. Deficiunt quidem hac in parte annales medici, & linguae suae difficultatibus involuta in bibliothecarum forulis latent, quae de medicorum historia gentis illius scriptores memoriae mandarunt, aliquando forsan in lucem protrahen-

^l Leg. 6. Cod. de professi. & med.

^k Leg. ult. §. ult. ff. de mun. & hon.

^l Leg. 6. §. 2. ff. de excusat.

^m Vid. Julian. Epistol.

da. Speciminis autem loco ex ineditis illorum monumentis observare libet, imperatoris medico annuo stipendio fuisse *quindecies centena millia drachmarum*ⁿ; quae, si ad nostram pecuniam exigantur, plusquam tricies mille librarum summam conficiunt. Ingentem sane, & forsan vix credibilem esse hanc principum munificentiam, quis dicet. At non tam ministri, quam consilarii, imo affines regum, apud eos habebantur medici; & terrarum reditus, & urbium praefecturae illis saepe in mercedem cedebant.

POSTQUAM, renascentibus literis, antiqui doctrinae fontes recludi, & in Italia primum, inde & in caeteris Europae regionibus, fervere studia scientiarum coeperunt, apud alios & alios populos medicina honores varios sortita est; utque gloria aluntur artes, ita haec semper accepta beneficia magnis in rempublicam utilitatibus rependit. Longum esset scholae Salernitanae, Bononiensis, Patavinae, Montis Pessulani, Parisiensis, & aliarum quamplurium jura & immunitates explicare; verum illud memorare juvat: ut nusquam honoratior, quam apud nos, extitit medicina; ita nullum collegium, absit verbis

ⁿ Osaibea De vitis medicorum, msf. Arab. Drachmae autem hic non Atticae, sed Arabicae intelligi debent; quarum hae, si Golio credamus in Lex. Arab. tertia parte illis sunt leviores. Nec longe discrepat Gravii sententia, qui, ex comparati-

one cum granis nostris discrimen petens, veterem Atticorum drachmam grana 67, Arabicam vero $47\frac{1}{2}$ exaequare statuit. Vid. *Greaves's Discourse of the Roman Denary*, p. 61, 115.

invidia,

invidia, virorum ingenio & doctrina excellentium hoc nostro fuit feracius.

AMPLISSIMUS hic dicendi campus sese aperit ; sed monet me praescriptum munus, ne exiguum hoc temporis spatium, de medicis optime meritorum memoriae facrum, medicorum praeconiis effluere sinam ; dicant potius exteri, quantum per Anglorum labores in medicinae studio ipsi profecerint. At quidni dicam rara felicitate id nobis contigisse, ut, qui hic salutaris scientiae lumina claruerunt, iidem dignitatis nostrae auctores & custodes beneficentissimi celebrentur ? Ecquis Linacro, qui sub auspiciis regis invictissimi, Henrici octavi, primus nos auctoritate instruxit, sapientiozem, & literis cultiozem dicet quempiam ? Ecquis Caio, qui insignia potestatis ad decus & ornamentum addidit, arte praestantiozem ? An Harveio, qui potentiam opibus auxit, sagaci ingenio, & naturae scientia, ullum inveniemus parem ? Hi nimirum veterum sapientium more, relicta patria, terras alio sole calentes adierunt, Italiam in primis, antiquum illud Musarum sacrarium ; ubi parum illis fuit omne disciplinarum genus toto pectore haurire, & domum adferre ; adhuc majora animo conceperunt, formam nempe reipublicae medicae, qua in unum corpus, quasi membra, coirent artis professores. Amant enim societatem scientiae ; & concordia, tanquam communi anima, vigent. Hinc alius post alium, veluti vicario studio, legibus & statutis sodalitium hoc communiverunt ;

rerum gestarum annales condiderunt ; & solenne convivium, cum grata bene meritorum de nobis commemoratione, instituerunt. Vivite aeternum, illustria nomina ! Vestrae, dum stabit honos medicinae, manebunt laudes ; stabit autem, quamdiu cura sui tanget mortales, & morbis opportuna reddet corpora in luxum & libidinem proclivis hominum natura. Sed & alios, quos habuimus ejusdem laudis aemulos, silentio premere est nefas ; Caldwellum, Gulstonum, Cronium, qui amplissimis honorariis chirurgiae & incisionis studium promoverunt ; ut etiam munificentissimum Hammaeum, cui viventi aedes nostras, morienti praediorum suorum haereditatem debemus. Ut magnae autem sunt apud bonos virtutis illecebrae, illius praecipue, quae publicae utilitati consulitur ; spectata haec medicorum liberalitas, & in commune studia sua conferentium generosus ardor, alios quoque viros, sanguine pariter ac literis illustres, in laudis ejusdem partem attraxit. Nec sequior sexus ἀσύμβολος esse voluit, ut, quibus ob tenebram formam plus est in arte nostra praesidii, aliquid etiam ad ejus decus afferre viderentur. Honoratissimae igitur foeminae, regia etiam stripe illustres, Arabella Stuarta, & Maria comitissa Salopiensis, socia beneficentia, ad levandos sumptus in aedibus nostris emendis factos, pecuniam larga manu donaverunt. His adjungam nobilissimum virorum par, Joannem Lumleium baronem, & Henricum Durnovariae marchionem ; quorum ille cum Caldwello, quem dixi, junxit munificentiam :

centiam: hic in tanto nos habuit amore, ut non modo bibliothecam dederit, optimis libris instructissimam; sed & inter nos censeretur, comitiis nostris interesse, & rem medicam sedulo procurare voluerit. Omne sane felici! cum & nunc nobis gratulemur optatam, honoris insignibus illustrissimum, & hos tamen animi magnitudine vincentem, tabulis nostris suo nomine decus & splendorem addidisse.

NON ultra pergam magnorum virorum laudes, quas nec hominis disertissimi vox aequare posset, ingenii culpa imminuere. Humanitatis profecto & scientiae exempla, quae vos, collegae ornatissimi, assidue ostenditis, memoriam illorum quavis oratione longe melius consecrabunt. Etenim dum illorum vestigia premitis, quotidianum illis instauratis laudis monumentum, & prudentis consilii, ac bene collocatae operae testimonium perhibetis perpetuum. Quis praesidem illustrissimum, strenue ac prudenter auctoritatem nostram tuentem, suspicit; & Linacri sapientiam haud statim sibi repraesentat? Quis censoribus imperitorum artis perniciosam audaciam coercentibus, & ne qua in pharmacis nostris conficiendis fraus fiat providentibus, gratiam habet; vel quaestoris in aerario administrando fidem & frugalitatem laudat; vel omnes vos denique sine malis artibus saluti civium prospicientes, & pro meritis divitiis & honoribus auctos veneratur: nec eorum, qui primi hujus disciplinae fundamenta posuerunt, atque hoc domicilium
scientiae

scientiae condiderunt, benefacta simul honorate praedicat, summisque laudibus in caelum extollit ? Maſti igitur eſte ſapientia, viri clariffimi, coeptam viam pergite. Hac enim ratione laudis aequae ac vitae lampada filiis tradetis ; atque hi iterum nepotibus ; qui, majorum exempla ſequentes, collegii huius jura, decus, & dignitatem, in omne aevum duratura (ita voveo & auguror) ſuis etiam poſteris ſarta tecta conſervabunt. Dixi.

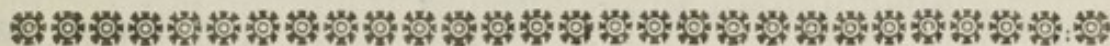
DISSERTATIO

DE

Nummis Quibusdam

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem percussis.

DISSERTATIO

DE

NUMMIS QUIDAM

In Medicorum honorem periculis.

—————

LECTORI S.

UM inter multos ac varios honores, quos medicis olim tributos fuisse in Oratione mea ostendi, singularis cuiusdam, quem a Smyrnaeis acceperunt, ut nomina illorum in nummis ponerentur, mentionem fecerim; quo res ista magis foret perspicua, nummos aliquot ejusmodi e multis aliis, quos apud me conservo, aere incisos, cum singulorum explicatione hic adjicere volui. Ex medicorum enim nominibus, tantis laudibus apud veteres celebratis; deorumque salutarium imaginibus, symbolis artis suae instructis, quae in his nummis conspiciuntur; Smyrnaeos, quo medicae artis professorum famae ac dignitati consulerent, eos percussisse, omnes, opinor, aequi rerum aestimatores mecum agnoscent.

FATENDUM est sane magistratuum nomina tam in Smyrnaeorum, quam in aliarum Graeciae civitatum nummis haud paucis comparere; unde viri eruditi, & rei nummariae scientissimi, si qui forte id genus nummi, de quibus hic agimus, in manus eorum devenerint, magistratibus statim adscribentes, inter alios ejusdem (ut ipsi censuerunt) classis in scriniis haecenus collocarunt. Attamen si rem paulo accuratius intueamur, nummos, in quibus magistratuum nomina leguntur, alia numina, aut aliis saltem insignibus, cum re medica nihil commune habentibus, ornata exhibere percipiemus. Primus autem, quod sciam, Seguinus nummi alicujus eëtypum protulit, cui ulla omnino cum nostris similitudo esse videatur. Is quidem inter alios Smyrnaeorum nummos unum edidit, in cujus altera parte caput Hygiae nostrae persimile adspicitur, quod ipse tamen Apollinis esse statuit; in altera imago sedens, sed velata, & brachiis transversis, nec reliqua adsunt symbola; ni forsan in lineamentorum ductu, quae temporis injuria evanida fuissent & confusa, sculptor hallucinatus fuisse existimetur. Imaginem autem prytanis, hoc est summi apud Smyrnaeos magistratus, sedentis esse autumat^a. Neque ab illustrissimo Spanhemio, neque a Vaillant, in iis quae ad opera illius scripserunt, hic diversum aliquid affertur;

^a Seguin. Select. numm. ant. p. 33.

unde eos nihil certius habuisse, quod de nummo isto proponerent, manifesto constat. Alter quoque nummus ab eodem Seguino adducitur, qui hinc Matris Deorum Sipylenae, quae Smyrnae colebatur, caput; illinc stantis Iſidis simulacrum repraesentat^b: de quo in Notis ad Dissertationem plura dicendi locus dabitur^c.

VIR igitur reverendus, EDMUNDUS CHISHULL, S.T.B. cujus eximia antiquitatis, omnisque adeo elegantioris doctrinae cognitio ex egregiis illius, tum in nummum ΚΩΝΙΝ inscriptum, tum etiam in Sigeam inscriptionem Commentariis, orbi erudito diu jam innotuit, hos nummos primus feliciter explicavit, & quasi postliminio recuperatos medicis restituit. Smyrnae enim largior eorum provenit messis, postquam terra circa Aesculapii templum coepta est dimoveri. Qua occasione etiam erutum fuit, & luci redditum, caput marmoreum, in quo inscribitur, ΜΑΡΚΟΣ ΜΟΔΙΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΜΕΘΟΔΙΚΟΣ; item nummus Aristotelis nomen exhibens; ut etiam Hermogenis medici, qui septuaginta septem volumina ediderat, inscriptio. Dum Smyrnae itaque commoratus est, plures hujusmodi nummos comparavit; quos attentiori cura expendens, ex nominibus & figuris inter se collatis ad rem medicam pertinere cito deprehendit. Cum in patriam autem reversus fuit, sermone de medicinae antiquitatibus forte inter nos incepto, pro ea necessitudine, quae diu mihi cum

^b Ibid. p. 32.

^c Vid. Dissert. not. 38. p. 45. n.^o

eo fuerat, mentem suam de his nummis mihi statim aperuit; nec id tantum, sed & nummos ipsos, una cum quibusdam in illos observationibus, se dono mihi promisit missurum; quod & haud ita pridem amicissime praestitit. Illius igitur beneficio nova haec ad rei nummariae scientiam accessio prorsus debetur. Cujus etiam de republica literaria optime merendi studio & industria, si vivat modo & valeat, magnum Graecarum antiquitatum, aliorumque veteris aevi monumentorum Corpus, nondum publici juris factum; doctissimis etiam Commentariis, tantoque thesauro dignis, locupletatum, antiquitatis studiosis expectare licebit. Vale.

R. M.

DISSER-

DISSERTATIO

DE

Nummis Quibusdam

A Smyrnacis

In Medicorum honorem percussis.

DEM medicae arti, quod & aliis disciplinis liberalibus, olim usu venisse, ut professores ejus in sectas diversas a diversis, quibus perfecti sint, scholis distinguerentur, ex antiquis scriptoribus manifesto constat. Sectae autem Herophileorum, & Erasistrateorum, quae ab auctoribus suis Herophilo & Erasistrato nomen acceperunt, per secula aliquot eximia laude celebrabantur. Hujus rei testis nobis locupletissimus est Strabo, cujus verba hic adscribam. Μεταξὺ τῆς Λαοδικείας καὶ τῶν Καρχήρων ἱερὸν ἐστὶ, Μηνὸς Κάρεα καλούμενον, τιμώμενον ἀξιολόγως· συνέστηκε δὲ κατ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον Ἡροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος, καὶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρου

τῷ Φιλαλήθῃ· καθάπερ ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρ-
νῃ τὸ τῶν Εὐκλείδων ὑπὸ Ἰκεσίῃ· οὗν δ' ἔχ' ὁμοίως τὶ συμβαί-
ναι ^a. Haec doctissimus geographicorum scriptor. Cum
alteram autem ex his scholis *ad suam aetatem*, quo tem-
pore Augustus Caesar imperium tenuit; alteram vero ad il-
lam, *quae proxime antecessit*, permanisse dicat: si a secta-
rum auctoribus *Herophilo & Erasistrato*, qui sub initiis Anti-
ochi Soteris, Syriae regis, floruerunt, temporis spatium
computemus, annos circiter ducentos & sexaginta
complecti invenietur. Caeterum in honorem medico-
rum, qui alterutri harum sectarum se addixissent, num-
mos, de quibus tractaturi sumus, percussos fuisse, nomi-
na illis impressa evincent. Etenim tum *Zeuxidem*, tum
Hicesium, a Strabone hic memoratos, exhibent. Idem
quoque de aliis veterum scriptorum auctoritate, qui eos
laudant, in singulorum explicatione postea demonstra-
bitur.

PRIMUM autem duplicem nummorum seriem, aene-
is tabulis incisam, proferemus; quarum altera medico-
rum nomina, altera varia deorum salutarium simulacra
repraesentat. Prior sigillatim explicabitur; posterior
quatenus lucis aliquid illa altera, ad cuius illustrationem
adjungitur, ex ea foenerari possit. Nummi autem in
utraque serie sequenti ratione ordinantur.

^a Geogr. l. 12. sub finem.

Medici in priori serie adducti.

XEUXIS.	N. I.	I, II, III.
HICESIUS.	N. II.	I, II.
APOLLOPHANES.	N. III.	I, II.
IATRODORUS. }	N. IV.	I, II, III, IV.
JASON JASONIS. }		
ATHENAGORAS.	N. V.	I, II, III.
SARAPION.	N. VI.	I, II, III, IV.
PASICRATES.		
METRODORUS PASICRATIS.		
HERMOGENES TRICCAE.		

Deorum Salutarium in posteriori serie simulacra.

1. AESCULAPIUS sedens, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ, nullo alio nomine adscripto.
2. Alter priori similis, errore monetarii, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.
3. AESCULAPII caput laureatum, in familia Acilia Latina.
4. SALUTIS caput laureatum, in eadem familia.
5. SALUS, in familia Junia. *Vaillant.*
6. SALUS AUGUSTA, coloniae incertae, in nummo Liviae.
7. SAL. AUG. coloniae Novae Carthaginis, in nummo Caligulae.
8. SALUS, in familia Claudia. *Vaillant.*
9. Tessera salutaris, inscripta ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ, cum capite AESCULAPII laureato.

10. Tesseræ salutaris, cum eadem inscriptione, & capite
HYGIAE laureato.
11. Caput APOLLINIS MEDICI radiatum, cum HYGIA se-
dente, & TELESPHORO stante, Hierapoleos Phrygiam
inter & Lydiam.
12. APOLLO SALUTARIS stans, in nummo Treboniani
Galli.
13. AESCULAPIUS & HYGIA stantes, cum TELESPHORO in-
termedio, ΒΑΘΝΩΝ, in nummo Getæ. *Inter num.
Gr. Vaill.*
14. AESCULAPIUS sedens, & HYGIA stans, col. Neapoleos
Samaritanæ, in nummo Philippi senioris. *Vaill.*
15. AESCULAPIUS serpentis specie Romam advectus, in
familia Rubria Latina. *Vaillant.*
16. Caput AESCULAPII sine corona, adjuncto serpente,
col. Babbae, in Neronis nummo. *Apud Vaill.*
17. APOLLO CONSERVATOR stans, in nummo Claudii
Gothici.
18. Idem, cum inscriptione SALUS AUG. in nummo Gal-
lieni.
19. SALUS stans, cum serpente tripodi circumvoluto, in
nummo Hostiliani.
20. ISIS cum attributis, & inscriptione SALUS AUG. in
nummo Claudii Gothici.

Medici

(31)

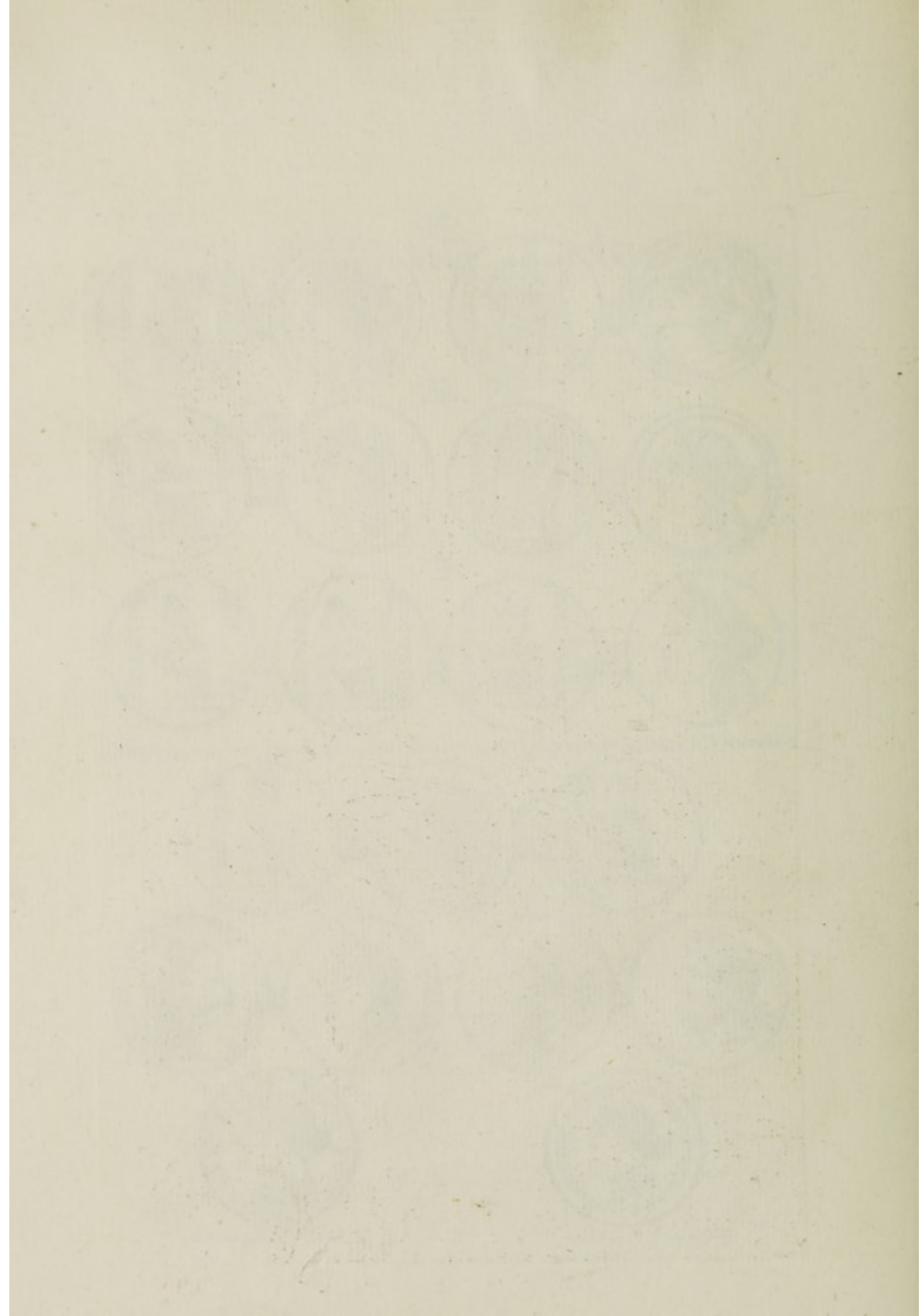

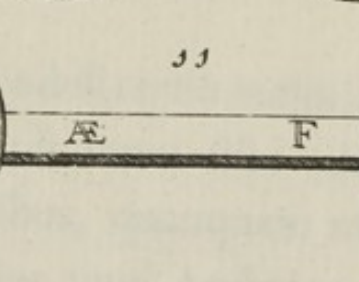
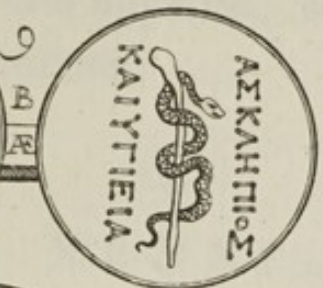
Nummi Varij ad Aesculapium, Hygieiam, Telasphorum et Apollinem medicum spectantes.

Familiae Junia

Julia Augustae

Treboniani

Philippi Sen.

Claudij Gothici

Gallieni Aug.

E

Hosulani

Claudy Gothici

Quod si in quibusdam partibus
locus habet hanc actionem
medicam potest in eis etiam
quod in his partibus exhibet
tunc, quod etiam in his partibus
non est in his partibus

et in quibusdam partibus
tempore potest
et in quibusdam partibus
et in quibusdam partibus

et in quibusdam partibus
et in quibusdam partibus
et in quibusdam partibus
et in quibusdam partibus

QUI hos Smyrnaeorum nummos, in priori serie collocatos, animo paulo attentiori consideraverit, ad rem medicam pertinere ut credat, tam a nominibus adscriptis, quam istis, quas exhibent, figuris, facile, opinor, inducetur; quod quo clarius appareat, ad singulorum explicationem jam progrediemur.

N. I.

X E U X I S.

I. NUMMUS aereus moduli tertio majoris, Smyrnae eo tempore percussus, quo ludi annui illic ederentur, *sacri Aesculapici* vocati; de quibus, quanquam multis post annis, in Genethliaco Apellae apud Aristidem fit mentio.

IN adversa nummi area: *Caput muliebre laureatum.*

IN averfa: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΕΥΕΙΣ. *Aesculapius sedens.*

CAPUT istud muliebre videtur esse deae *Hygiae*, Aesculapii filiae, ad instar deae *Salutis* in familiis Latinis *Acilia Claudiaque* ^a, corona laurea redimitum.

DESUNT quidem in hoc nostro capite, quae in istis duobus reperiuntur, inauris & monile; sed pro diverso colentium ingenio diversus per saepe fuit ejusdem numinis ornatus. Ut igitur *Venus* aliquando ab ipsa *Venere*, ita

^a Vid. Tab. ii. n. 3, 4. Tab. iii. n. 8. salutaribus, Tab. iii. 9, 10. Aesculapium, & Hygiam e museo inclyti apud Coronatos illic aspice Aesculapium & Salutem; itemque in duabus tesseris Essexienses baronetti, *Roberti Abdy.*

& Salus a Salute discrepabat. Veneri enim in familia Julia, n. 11 & 25. *apud Vaill.* & in Aemilia, n. 13 & 14, nec inauris adest nec monile; Saluti in familia Junia nec inauris nec corona^b. Romanis vero imperatricibus, *Salutis Augustae* imaginem prae se ferentibus, nulla sunt hujuscemodi ornamenta^c. Simulacra interim deorum salutarium, pro diversitate locorum diversis modis efficta, non injucundum erit in Tabula secunda & tertia contemplari.

SUNT autem, qui hoc caput *Apollinis* esse statuunt. Neque est, cur Apollinem abnuamus; Apollinem nempe *Ἱηρόν*, hoc est *Medicum*, vel *Salutarem*, quem una cum Aesculapio jurari voluit Hippocrates^d; & de quo decantatur illud Ovidianum, Met. l. 1.

Inventum medicina meum est.

Quinetiam huc faciunt certamina, quorum in inscriptione Ancyraea mentio, *Ἱερῶν* nempe *ἀγωνῶν τῶν μεγάλων ἀσκληπιδίων τε καὶ πύθων*^e; si talia forte certamina Pythia, Aesculapicis conjuncta, Smyrnae quoque edita putentur. Haec enim pulchram certe occasionem praebere poterant, hinc caput Apollinis, illinc simulacrum Aesculapii, in eodem nummo percutiendi.

^b Vid. Tab. ii. num. 5.

^c Vid. Tab. ii. num. 6. Tab. iii. num. 7. & Thes. Brand. vol. iii. p. 617.

^d Ομνοῦμι Ἀπόλλωνα Ἱηρόν, καὶ Ἀσκληπιόν, καὶ Ὑγίαν, καὶ Πανάκειαν.

Hipp. jusjurand.

^e Vid. inscriptionem Ancyrae adhuc extantem, post Doufam & Cossonium a Tournefortio feliciter exscriptam, atque a Montfauconio editam, Palaeograph. lib. 2. c. 6.

SED ut, quod res est, plane dicamus; huic de Apolline sententiae obstat effigies ista muliebris, quae nequaquam Apollini competit. Neque, si vetustas recte intelligatur, persona unquam Apollinis muliebris fuit^f; quanquam non raro tractanti lyram, & talarem pallam induto, habitus ei muliebris, ut Dianae virilis, tribuatur. Haec enim qui describere, Ovidius & Tibullus^g, marem nihilominus Apollinem manifesto prodidere. Quorum alter sic incipit, Met. l. xi.

Ille caput flavum lauro Parnasside vinctus.

Alter vero, l. iii. eleg. 4.

Hic juvenis casta redimitus tempora lauro.

Adde ex Propertio, l. ii. eleg. 23.

Pythius in longa carmina veste canit.

Talis sedet Apollo in lucernis aliquot fictilibus^h; tali habitu stat in Troadensium & Antiochenorum monumentisⁱ; *Actii* etiam, & *Augusti*, & *Palatini* nomine, in imperatoria aliquot numismata traductus. At caput Apollinis mulie-

^f Bacchum quidem ἀρρεναὺς καὶ θή-
λυν Orphica dixere carmina, eumque
natura δίδυμον Aristides aliique tradi-
dere; at Apollinem semper marem
nemo non poetarum celebravit.

^g Vide eos ad hanc ipsam rem ad-
ductos a doctissimo J. C. Schot. in
Homericae apotheoseos explicatione
Gallicana, pag. 62, 63. Cui tamen
minime assentiendum, Domitianum
sub Apolline semper juvene muliebrem
esse contententi; & Catullum sic ci-

tanti, Epigr. 64. De Aty: *Ego mulier,
ego adolescens*, &c. cum auctor sine
dubio scripserit: *Ego puber, ego adoles-*
cens, &c. Vide eum pag. 54, & 65.

^h Thes. Brand. Begeri, Vol. 3. post
pag. 442.

ⁱ Vide Troadem & Antiochiam in-
ter colonias Vaillant, in Caracalla
& Philippo seniore; maremque illic
Apollinem, quanquam muliebri habi-
tu indutum, ut in Augusti, Antonini
Pii, & Commodi nummis, recognosce.

bre ipsi sibi videntur finxisse antiquarii, aut Apollinem semper juvenem pro Apolline muliebri, aut caput aliquod ignotum pro Apollineo venditantes^k. Sed & isti de Apolline Medico sententiae obstabit corona laurea; obstabit, inquam vel in his nummis, medicorum nomina inscriptis. Corona enim laurea propria quidem Apollinis, sed Vatis, five Musagetæ, fuit; quo, si Plutarcho fides, *nunquam utebantur medici*^l. At Apollini Medico, vel, quod idem, Soli & Pæani^m, aut nulla omnino corona, aut radiata gestabatur. Stat igitur Apollo nunc *Salutaris*, nunc *Conservator* dictus, non laurea, sed strophio revinctus, in Treboniani, Claudii Gothici, & Gallieni nummisⁿ. Idemque radiatam gerit coronam sub titulo ΑΔΙΡΒΗΝΟΥ, hoc est, *magnifice illustris*, in numismate Hierapolitano, diis ibi salutaribus, Hygieæ & Telephoro, sociatus^o.

CAETERUM fatendum est, non male Aesculapio etiam Musicum Apollinem in nummis aliquando potuisse sociari.

^k Censuram hoc nomine meruere Ursinus & Vaillant, in familiis Claudia & Volteia. Illud scilicet Callimachi non recte adverterunt:

Καί κεν αἰεὶ καλὸς, ἢ αἰεὶ νέος· ἔπολε Φοῖβον
Θηλείαις δ' ὅσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειᾷς.
Ut neque illud Phurnuti, De natura deorum, cap. De Apolline: Ἀπόλλων ἄρρην ἀνεπλάσθη—βῆ παιδὸς δ' ἡλικίαν ἔχει—κάλλιος γὰρ ἐφθῆναι. Nihil igitur in Apolline muliebri somnaverunt veteres, nisi figurate solummodo, ob eximiam ejus pulchritudinem & perpetuam juventam.

^l Τὸς ἱατρὺς Ἀσκληπιὸν ἔχοντας ἴσμεν ἡγεμόνα, καὶ Ἀπόλλωνι Παιᾶνι χρωμένους

πάντα, Μουσῶν μὲν. Sympotiac. lib. 9. quaest. 14.

^m Eadem opinio [Apollinis] *Sospitalis* & *Medici dei in nostris quoque sacris fovetur. Namque Virgines Vestales ita indignant: APOLLO. MEDICE. APOLLO. PAEAN.* Macrobian. Saturnal. lib. 1. c. 17.

ⁿ Conferantur nummi Tab. iii. 12, 17, 18.

^o Vid. ejusdem Tab. numm. 11. desumptum e Thesauro Britannico Haymiano, Vol. ii. pag. 112. occurrentem etiam apud Tristandum, Patinum, & Harduinum.

Nam,

Nam, ut testatur Plato in Ione, *Epidaurii in ludis Aesculapicis rhapsodorum, & cujusvis generis musices, certamina isti suo numini posuere.* Idemque videntur fecisse Colophonii, quorum nummi in antiquariorum scriniis servantur, hinc nostro similem Aesculapium, illinc stantem suum Apollinem, & lyra insignem, ostentantes.

HIS ita positis, viderit eruditus lector, num caput hoc Apollini, an deae Hygiae sit potiustribuendum; Hygiae, inquam, in urbe Smyrna^p, ut in Epidauro, Titana, Pergamo, socium cum Aesculapio cultum & commune templum fortitae. Deveniendum igitur ad alteram nummi aream, in qua inscribitur:

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΖΕΥΞΙΣ. *Xeuxis* (vel *Zeuxis*, ut fere in editis libris scribitur) *Herophileus*, sicut a Strabone docemur^q, magnae istius prope Laodiceam scholae magister, ^r Erotiano, ut *Exegeticorum auctor*, laudatur; hic vero ut

^p Quod de aliis multis urbibus Pausanias, id quoque de urbe Smyrna clare docuit Aristides, Orat. sacr. 3, & 4. ibi nempe in templo Aesculapii, sacrata fuisse sacella & simulacra tum ipsi Aesculapio, tum diis etiam συννάοις, Hygiae & Telesphoro. In tertia orat. ita scribit: Επειδὴ ἐλθὼν εἰς τὸ ἱερόν [templum intellige Aesculapii] γίγνομαι περὶ τὸν τελεσφόρον, ἐπέρχεται ὁ νεώκορος Ἀσκληπιακός. — Καὶ παρελθὼν εἰς Ἰγυίαν κομίζει τὸ χεῖμα εὐωδίας θαυμαστὸν οἶον. In quarta vero: Ἐστὶν ὁ τρίπας ὑπὸ δεξιᾷ ἢ θεῶν εἰκόνας χερσῶν ἔχων τρεῖς, μίαν Ἀσκληπιῶ, τὴν δὲ Ἰγυίαν, τὴν δὲ

Τελεσφόρον. Haec tria numina salutaria, Aesculapium nempe, Hygiam, & Telesphorum in Bagenorum nummo, Tab. iii. n. 13. ab *Caio* eorum pontifice publicata, contemplare, lector; Aesculapium & Hygiam n. 14. Hygiam vero & Telesphorum n. 11.

^q Verba sunt Strabonis lib. 12. superius citata: Διδασκαλεῖον Ἡεροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξειδου.

^r Vide eum in voce Καμμάριον: Ζεῦξις μὲν ἔν ἐν τῷ δούτέρῳ τῶν ἐξηγητικῶν. Iterumque inferius paulo, τὸς περὶ τὴν Ζεύξιν non sine honore nominat. Sed & consulendus de *Zeuxide* Galenus.

Aesculapii sacerdos * (& forte ut Smyrnae urbis medicus *) inscribitur. Adest enim in eadem area *simulacrum Aesculapii sedentis*, apud Smyrnaeos *Jovis Aesculapii* ^a titulo sacra-

* Sacerdotum Aesculapii dignitas apud Smyrnaeos saepe in sacris Aristidis Orationibus mentionem merita est; ut etiam in inscriptione Smyrnenfi, inter Marm. Oxon. n. 46. Τ. ΚΑ. ΟΥΑΔΕΡΙΟΥ ΔΙΚΙΝΝΙΑΝΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ. Huic, credo, sacerdoti, celebratis ludis sacris Aesculapicis, permessa fuit annua potestas nummos huc spectantes proprio suo nomine signatos emittendi. Porro, ut ex Aristide intelligimus, in Orat. sacr. prim. erat quoque apud Smyrnaeos *Ασκληπιακὸς ἰατρός*. Quo titulo nescio quid melius indigitari possit, quam *medicus sacerdos Aesculapii*. Nisi quis malit *Ασκληπιακὸν τὸν ἰατρὸν* fuisse ludorum Aesculapicorum medicum, cujus erat athletarum corpora ad certamen praeparare, & mutilata post certamen medicari. Tales apud Gruterum occurrunt in inscriptionibus Latinis ludorum magnorum, factionum item Venetae & Rustatae medici, pag. cccxxxiv, cccxxxv, cccxxxix. Notum est etiam in nummis Asiaticis adscribi sacerdotis nomen cujusvis numinis simulacro; ut in isto Bagenorum, cum Aesculapio, Hygia, & Telesphoro, ΕΠΙ ΓΑΛΟΥ ΑΡΧΙΙΕΡΕΩΣ, Tab. iii. n. 13. item in alio Samiorum circa Mercurii effigiem, ΕΠΙ ΑΥΣΑΝΔΡΟΥ ΙΕΡΕ—Tournefort. Itin. Epist. x. & in Philadelpheno, qui hinc caput Dianae exhibet, illinc Apollinem sedentem, adscriptis vocibus, ΕΡΜΙΠΠΟΣ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ, Thesaur. Brit. vol. ii. p. 157. Ubi, nequis putet pontificatum fuisse summum urbis ma-

gistratum, vetat inscriptio Philadelphena nondum vulgata: ΑΤΡ. ΕΡΜΙΠΠΟΝ. ΕΥΣΤΑΡΧΗΝ. ΙΕΡΕΑ. ΤΗΣ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ——ΑΡΧΙΕΡΑΣΑΜΕΝΟΝ. ΕΝ ΔΟΞΩΣ——ΑΡΞΑΝΤΑ. ΤΗΝ. ΠΡΩΤΗΝ. ΑΡΧΗΝ. ΕΠΙΦΑΝΩΣ. Falluntur igitur, qui conspecto in his nummis personae nomine, confestim illud magistratus esse putant. Cum iis, quae hic diximus, conferri etiam possunt, quae infra not. 25, 26. de initiatione quadam & sacerdotio medicorum, ex Aristide & Cassiodoro adferemus. Sed praeter sacerdotium, alios quoque in suis urbibus honores obibant insigniores medici. Unde Ephesii in inscriptione inedita collaudant Aesclepiadis filium ΠΙΣΙΚΚΟΝ. ΦΙΛΟΚΕΒΑΤΟΝ. ΑΡΧΙΑΤΡΟΝ. ΔΙΑ. ΓΕΝΟΥΣ. ΝΕΟΠΟΙΟΝ——ΒΟΥΛΕΥΤΗΝ. κ. τ. λ.

* Et haec quoque, aeque ac sacerdotium Aesculapii, eminuit apud Smyrnaeos dignitas. Unde in Smyrnenfi marmore inscriptum est honoris ergo: ΕΥΗΜΕΡΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ: pro quo ΙΕΡΟΥ inter Oxoniensia marmora, p. 301, & Sponii Miscell. pag. 351. mendose legitur. Vid. Memoriam Cossonianam pag. 150. De medicis vero urbium & architratris, ad dignitatem istam a loci ordine promovendis, consulatur Cod. Justin. tit. *De professoribus & medicis*.

^a Smyrnaei Aesculapium suum rerum omnium potentem somniantes *Jovis* titulo insignivere. *Ασκληπιῶ δυνάμεις μεγάλαι τε καὶ πολλαί, μάλλον δὲ ἅπασαι——καὶ Διὸς Ασκληπιῶ νεῖον ἔκ ἄλλως οἱ τῇδε ἰδρύσαντο.* Aristides, Hymno ad Aesculapium, & saepius

sacрати, *caput strophio revincti*^x, *palliati*^y, *smilam*,
hoc est, gladiolum chirurgicum, *manu sinistra ha-*
bentis^z, *dextram vero labia versus admoventis*, eoque
arcana

saepius in Orationibus sacris. Parem & Serapidis potentiam plerique crediderunt, teste Tacito, lib. 4. cap. 84. Unde extat in Gaza Medicea nummus ΖΕΥΣ ΣΑΡΑΠΗΣ inscriptus. Smyrnaeis vicini Colophonii tutelarem suum Apollinem in adversa nummi area, & in averfa Jovem quoque Aesculapium (ut paulo supra observavimus) adjecto sacerdotis nomine, percusserunt. Cujus generis esse nummum istum licet conjicere, qui inter eos ex Fulvii Ursini bibliotheca publicatos, Pythei nomine inscribitur. Errasse igitur in nummi illius explanatione videtur Faber, qui sedentem imaginem ipsius esse *Pythei* existimet; quem & poetam Colophonium fuisse statuit. Neque minus, opinor, fallitur, cum figuram in adversa nummi parte lyram tenentem, non Apollinem, sed *Musam* esse censeat. Caeterum cum alter nummus in Galliae regis thesauro (ut refert Gronovius) voces habeat inscriptas: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΥΘΕΟΣ: Pytheus hic utriusque civitatis sacerdotio cumulatus, nec male forsan ad nostram etiam Smyrnensium medicorum classē referri posse credatur. Etenim non inusitatum fuisse pluribus civitatibus insignes viros adscribi, inter alia ejus rei documenta tres *Attali sophistae* nummi ostendunt, in quibus inscriptio illa legitur: ΑΤΤΑΛΟC. CΟΦΙCΤΗC ΤΑΙC ΠΑΤΡΙCΙ CΜΥΡ. ΛΑΟ. Vid. illustris. Spanhem. De Vestā, &c. apud Seguin. p. 341. De *Pytheo* autem consulere licet Gronov. Thes. Ant. Gr. vol. iii. plag d d d d.

Sedere Jovi proprium, ideoque & Jovi Aesculapio, ut in nostro, & Neapolitanorum nummo, Tab. iii. n. 14. Stantem autem Aesculapium Pergameni alique multi coluere. At Smyrnaeus Epidaurio magis accessit, de quo Pausanias in Corinth. Κάθηται ἐπὶ θρόνῳ βασιλείαν κρατῶν.

^x Caput strophio revinciri frequentissimum in Jove sedente, sed neque rarum erat in aliis quoque numinibus ornamentum. Vid. supra not. ⁿ

^y Is fuit Aesculapii habitus, luculenter illud testante Tertulliano, De pallio cap. 4. *Ipsū hoc palliū morosius, inquit, compositū, & crepidae Graecarum Aesculapio adulantur.*

^z Οδ' ἐγχειρίδιον ἔχει ὑπὸ μάλης, de Aesculapio inquit Aristides, Orat. sacr. 4. Εγχειρίδιον autem hoc *smilam* voco, auctore eodem Aristide, cui apparuit Serapis, compar Aesculapio numen, σμίλην τιν' ἔχων, ὥσπερ κάθηται ἐν τῷ χήματι. Est vero *smila*, five *smilium*, gladiolus ἰατρικὸς γαστρώδης, quem & σηθοειδῆ vocat Hippocrates, & ὀξύβελει, five τῷ φλεβοτόμῳ opponit, libro de Morbis secundo. Vide Galeni Exposit. Hippocraticarum λέξεων, in voce Μαχαιρίδι σηθοειδῆ. Latum hujusmodi gladiolum medici Herophilei & Erasistratei in manu Aesculapii sacravere, eo potissimum indicio tanquam anatomices cum inventorem recolentes, & infirmorum per sectiones sanatores. Tertiam enim in Aesculapio potentiam Pindarus hoc modo cecinit: Τὴς δὲ τομαῖς ἔσθσεν ὀρθῆς. Pyth. 3. Atque ob hanc causam DEO AEscULAPIO ENCHIRIDIUM

arcana scientiae medicae^a, & juratum ab ejus candidatis silentium significantis^b. Eminent a dextro latere baculi protensi apex^c, & ante pectus astrum^d.

2. NUMMUS aereus moduli tertii. In adversa aerea: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenae*^e, tutelar^{is}.

ARGENT. dedicatum cernimus, Inscript. Gruter. LXX. 8.

^a Arcana suae scientiae habuere medicinae filii, iisdemque sacro sub silentio initiabantur, Pergami praecipue, sub tutela Aesculapii Asiatici, quem eo nomine *Μυσαγωγόν* appellat Aristides, mirumque in modum extollit jus illud, *εἰς Ἀσκληπιῶν τε συμφοιῆσαι, καὶ τελεῶσθαι τὰ πρῶτα ἱερῶν ὑπὸ τῷ καλλίστῳ καὶ τελεωτάτῳ δαδύχῳ καὶ μυσαγωγῷ*. Orat. De concordia urbium.

^b Institutum olim ab Hippocrate jusjurandum, *ὃ δ' ἂν ἐν θεοπειῇ ἢ ἰδῶ, ἢ ἀκούσω, σιγήσομαι*, ad sera usque tempora perduravit. Ita enim in Epistola secunda ad Nepotianum Hieronymus: *Hippocrates adjurat discipulos, antequam doceat; & in verba sua jurare compellit; & extorquet sacramento silentium*. Cassiodorus quoque in formula comitis archiatriorum, lib. 6. cap. xix. *In ipsis hujus artis initiis quaedam sacerdotii genere sacramenta nos consecrant*. Haec igitur sacramenta, digito ad os admoto, cultoribus suis innuit Aesculapius, quod & apud Aegyptios fecit Harpocrates, apud Latinos dea Angerona.

^c Baculus iste, quanquam solito aliquanto longior, proprium tamen est gestamen Aesculapii, ut in antiquis apud Choulum & Chauffeum simulacris. Quod vero serpente destituatur, id habet cum simulacro dei

Epidaurii commune. Contra autem, ut baculus sine serpente, ita serpens sine baculo Aesculapio nonnunquam adjungitur. Vid. Tab. iii. n. 16. Quod & deae Salutis fuit insigne diversimode depictum, Ibid. n. 11. 13. 19. & Tab. ii. n. 4.

^d Hujusmodi astro solem non improprie designari demonstrant Elagabali nummi, & sacra Mithrae monumenta; ad solem vero Aesculapium, i. e. *ἱατρικὴν δύναμιν*, referri notum est in gentilium theologia. Sic igitur Proclus in Timaeum, lib. 1. pag. 49. *Ἀσκληπιὸν ἐν ἡλίῳ θέτον*. Fuerunt etiam, qui Aesculapium pro ipso solis numine habuerint. Unde quaerit non immerito Eusebius, Praep. Evang. lib. 3. cap. 11. *Πῶς δὲ ἡλίου ὢν [Ἀσκληπιὸς] καὶ αἰπεῖ ὁ ἡλίας ὑὸς παλιν ἀποφανθεῖν*; Vide gemmam huc spectantem, in qua imago Aesculapii, hinc lunula, illinc astro, solis symbolo, delineatur, apud Beger. Thes. Brand. vol. 1. pag. 17.

^e Eam urbs utraque juravit in Smyrnaeorum & Magnetum foedere, v. 60, 61, 71. *ΟΜΝΤΩ ΔΙΑ ΓΗΝ—ΚΑΙ ΤΗΜΜΗΤΕΡΑ ΤΗΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗΝ*. h. e. *Juro Jovem, Tellurem, & Matrem Sipylenam*. Ubi in Marim. Oxon. male vertitur: *Juro per terram* &c. Quibus verbis etiam deceptus videtur illustris Spanhemius, cum ea adducit, ut civitates istas per *Terram*

Iaris Smyrnaeorum numinis f.

IN averfa: ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. Idem ille, qui in priore nummo, *Zeuxis*; hic quoque ut deae *Isidis*, fanitatis praefidis, sacerdos, idque ob pompam Ifiacam cum ludis Aesculapicis conjunctam. Conspicitur enim in eadem area *simulacrum Reginae Isidis* s, focium cum Magna Matre honorem h, eandem ac Aesculapius potentiam, i & celebrem

ante alios deos deasque jurasse ostendat. De Vesta & prytanibus Graec. ap. Seguin p. 362. Nam διὰ praepositio in jurando genitivo casui adjungitur, ut apud Demosth. Ἀλλὰ πρὸς ὁμνύειν. Templum ejus nobilissimum, Μητρώον Smyrnaeis dictum, Aristidi vero καὶ ὁ καλῶν—τῆς εἰληχίας θεᾶς ἢ πόλιν, fitum, erat in plano urbis prope portum & gymnasium, templumque in eo Jovis Aesculapii. Vid. eum, O-rat. Smyrn. politic. & De concord. urb.

f Hoc est, quod voluit Aristides in praenotatis istis: ἢ εἰληχίας θεᾶς ἢ πόλιν. Unde etiam inter deos, quos S. C. & constitutionibus principum haeredes institui concessum fuit, enumerari invenimus, *Apollinem Didymaeum, Dianam Ephesiam, Matrem Deorum Sipylensem, quae Smyrnae colitur.* Ex corp. Ulp. tit. 22. §. 6.

g Quo jure post Osirim, & quanta cum laude regnavit Isis, docet Diodorus, lib. i. Hic igitur regiam ejus dignitatem ostendat sceptrum, manu dextra elevatum. Ejus numen unicum (teste seipso apud Apuleium, Af. aur. lib. xi.) *multiformi specie, ritu vario, nomine multijugo totus venera-*

batur orbis. At *Aethiopes, Ariique, priscaque doctrina pollentes Aegyptii appellabant vero nomine Reginam Isidem.*

h Multa hoc testantur antiquorum monumenta, praecipue in inscriptione Gruteriana xxvii. 2. MATRI DEUM ET ISIDI commune fanum. Porro unum utriusque numen, sociatis in eodem simulacro symbolis, colebatur Romae, in circo maximo, insigne capite turrato, leonem in sublimi agitans, & fistrum manu attollens. Vid. numm. Neronis & Trajani apud Onuph. Panvin. De lud. circens. l. i. c. 13.

i Eundem quidem ac Aesculapius honorem habuit Isis, sed & antiquiorem. Nam, teste Diodoro, lib. i. Φασὶν Αἰγύπτιοι τὴν Ἰσιν Φαρμάκων τε πολλῶν πρὸς ὑγίαν εὐρέτιν γελόνεαι—διὸ καὶ νῦν τυγχῶσαν ἀθανασίας ἐπὶ ταῖς θεραπαίαις τῶν ἀνθρώπων μάλιστα χαίρειν—εὐρεῖν δὲ αὐτὴν καὶ τὸ ἴδιον ἀθανασίας Φάρμακον—Τὸν δὲ ὄντων μεθερμηνεύμενον Φασὶν Ἀπόλλωνος ὑπάρχειν, καὶ τὴν τε ἰατρικὴν καὶ ἢ μαντικὴν ὑπὸ ἡ μητρὸς Ἰσιδος διδασχέμεναι, Ἀλλὰ τῶν χηρῶν καὶ θεραπειῶν ὡσεύηται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος—τὴν τε ἰδίαν ἐπιθεωρῶμεν ἐπιφανείαν, καὶ τὸ πρὸς δεομένους τῶν ἀνθρώπων εὐεργετικόν—ἦταν πρὸς τάνην

celebrem in urbe Smyrna cultum fortitae ^k. Stat illa habitu stolata, caput calathæ ornata ^l, dextra manu sceptrum attollens, laeva cippo innixa, eademque victoriolam alatam sustinens, quæ & ipsi coronam porrigit, talem scilicet Reginam Isidem recognoscens, qualis in inscriptionibus celebratur, i. e. DOMINAM VICTRICEM, & TRIUMPHALEM. Grut. LXXXIII, 14. LXXXIV, 2. Adstat ad pedem cippi avis, manifestius in aliis nummis consimilibus anseris speciem præbens ^m.

3. NUMMUS aereus moduli tertio minoris. In averfa area: Caput idem muliebre laureatum, ac in primo Zeuxidis nummo.

In averfa: ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. Idem ille Zeuxis hic etiam, ut deæ Isidis sacerdos. Adsunt enim in eadem area sacra illa Isiaca, ab antistitibus in pompa Isidis attolli & gestari solita; palmae nempe ramus, & ex cavo aere ma-

ταύτην τὴν θεὸν καταφεύγουσιν. Hinc nata Isidis Salutaris, non minus quam Fructiferae, & Thesmophoræ religio; templa Isidis per universam Græciam templis Aesculapii conjunctissima; inscriptiones Romanae ISIDI SALUTARI; nummi denique (qualis est Claudii Gothici, Tab. iii. 20. cum epigraphe, SALUS AVG.) Isida cum symbolis ostentantes.

^k Memorat quidem Aristides τῆς Isidos τῆς ἐν τῇ Σμύρνῃ ἱερέα, Orat. sacra prima. Et in tertia ait: Ἐθεύκεν τῇ Isidi καὶ τῷ Σαρᾶπιδι ἐν τῷ τῆς Isidos

ἱερῷ, λέγων τὸτο ἐν Σμύρνῃ γενόμενον. ἐξήντη δέ μοι τὰ προπύλαια προσεβόησαν χῆνες δύο τῶν ἱερῶν.

^l Horum utrumque Hygiae nostræ & Isidi ex aequo competit, ut videre est in nummis Tab. iii. n. 11, 13, 20.

^m Anseres in Isidis templo, gratior ei victima futurae, pascebantur. Testatur hoc apud illustriss. Spanhemium, p. 307 minister Isiacus bene anseribus oneratus; & Artemidorus, ab eodem adductus, in Oneirocriticis, l. 4. c. 85; præter χῆνας τὰς ἱερὰς Aristidis nostri, jam sub nota ^k observatos.

nus sinistra deformata, porrecta palmula ^a, aequitatis in Iside Thesmophora, sive legum praeside, indicium ^o.

Α τ si quis forte fuerit, qui manum hanc sinistram cestui similiorem putet, & nummum ea ratione ad pugilatum referri malit; id ipsum equidem ab Aesculapii & Hygiae mysteriis nullo modo alienum judicamus. Etenim *dormienti cuidam pugili Smyrnaeo* ^p *Aesculapius arcana quaedam pugilatus praemonstrasse dicitur, quibus ille instructus celebrem quendam adversarium prostravit, palmamque, ut par erat, praemium victoriae retulit.* Vid. Aristid. in *Λαλιᾷ πρὸς Ἀσκληπιόν*.

^a Ita scilicet Apuleius in Aur. af. lib. xi. pompam Isidis percurrens: *Ibat tertius [Isidis antistes] attollens palmam auro subtiliter foliatam, nec non Mercurialem etiam caduceum. Quartus aequitatis ostendebat indicium, deformatam manum sinistram, porrecta palmula; quae genuina pigritia, nulla calliditate, nulla solertia praedita videbatur, aequitati magis aptior, quam dextera.* Cui quidem plene succinit Macrobius, manus sinistrae mysterium non solum ad aequitatis, sed etiam ad salutis officia pertrahens, quod ad noxam sit pigrior, & salutem ea manus promptior largiatur. Saturnal. lib. i. cap. xvii.

^o Pari ratione & nummum aureum priori nostro in multis simillimum, Smyrnaei deae Isidi Thesmophorae percussere; hinc matris Sipylenae ca-

pite, illinc stantis Isidis figura, & epigraphē ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ insignitum. Quid enim? ad Prytanes spectabat juris & aequitatis administrationi sub Iside legum praeside prospicere. Hanc tamen stantis Isidis figuram Seguinus ad Smyrnā Amazonem, Spanhemius ad Vestam detorsere. Quod quidem citra omnem doctissimorum virorum culpam admissum censeo; cum nempe eorum nummo non adessent certiora illa deae Isidis indicia; in manu dextra sceptrum, ad pedes anser. Vide Spanhemii de hoc nummo, & de Vestā, &c. Diatriben; Diodorum vero Siculum de Iside Thesmophora, lib. i. 39.

^p Εφ' ἡμῶν inquit Aristides, h. e. e civitate nostra, non ut alias, nostra tempore.

N. II.

HICESIUS.

I. NUMMUS aereus moduli tertio majoris. In ad-
versa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo
Zeuxidis nummo.

IN averfa: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. *Hicesius scholae me-
dicorum Erasistrateae in Smyrna urbe magister fuit*, ut e
Strabone supra ostendimus¹; Plinio *non parvae auctori-
tatis habitus*, l. XXVII. c. 4. ab Athenaeo quoque saepi-
uscule², & Tertulliano De anima c. 25. laudatus; ut sa-
cerdos Aesculapii hic inscriptus. Adest enim, ut in primo
Zeuxidis Herophilei nummo, *simulacrum Aesculapii* si-
mili plane typo; nisi quod ante simulacrum non conspi-
citur *astrum*, neque extat pone humerum *bacillus*; quae
non modo in *Zeuxidis*, sed etiam in *Iatrodori*, & *Athe-
nagorae* nummis comparent. Desunt autem, ut in hoc
Hicesii, sic in illis quoque *Jasonis*, *Pasicratis*, *Metrodori*,
& *Hermogenis*. At in iis *Apollophanis*, & *Sarapionis* no-
mine insignitis, *bacillus* quidem, sed non *astrum*, adspicitur.
Ea nimirum apud veteres fuit diversitas in symbolis ei-
dem numini attributis. De qua re nonnihil supra obser-
vavimus³. At quid si dicamus, Herophileos Aescula-
pio suo *astrum*, ut sectae indicium, Erasistrateos non
item, adfinxisse? Mihi sane, quantum ex nummis hac-

¹ Vid. pag. 26.

² Occasione libri ab Hicesio scripti,

³ πρὸς ὕλην h. e. De alimentorum materia.

⁴ Vid. pag. 35.

tenuis inspectis observare potui, vero haud dissimile videtur. Nihil autem certi de hac re in praesentia statuo; sed potius ut conjecturam deliciarum hujusmodi studiosis propono, dum amplior nummorum copia magis exploratum aliquid, ansamque decernendi praebeat.

2. NUMMUS aereus moduli tertii². In adversa area: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenae*, ut in secundo *Zeuxidis*.

IN averfa: ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. Idem ille *Hicesius* medicus, hic quoque ut sacerdos *Isidis*; cum *eadem*, ac in parili nummo *Zeuxidiano*, *stantis Isidis figura*.

N. III.

A P O L L O P H A N E S.

1. NUMMUS aereus moduli tertii. In adversa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis & Hicesii* nummo.

IN averfa: ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ ΕΡΟΒΙΤΗΝΟ. Sedet etiam hic *Aesculapius*, ut in iis *Zeuxidis & Hicesii*. *Apollophanes* autem genere *Seleucensis Antiochi magni medicus* fuit, ut discimus a Polybio, lib. v. Qui & *eximie regi dilectum fuisse* scribit, idque non artis tantum causa, ut

² Ex museo honoratissimi Comitis de *Winchelsea*.

videtur,

videtur, sed etiam sapientiae & in rebus arduis consilii prudentis. Etenim cum Antiochus consultandum amicis proposuit, ecqua potissimum via impressio in Syriam esset tentanda, rejectis aliorum sententiis, ea Apollopphanis omnibus praelata fuit. Floruit Apollopphanes ann. ante Christum ccxx. cui nummum hunc tribuerem. Quod ut faciam, eo etiam magis adducor, quia *Apollopphanes*, ut *señator Erasistrati*, a Caelio Aureliano memoratur, Acut. morb. l. ii. c. 33. *Apollopphanem* quoque ut *medicum* laudat Celsus, l. v. c. 18. ut *scriptorem* Plinius, l. xxii. c. 21. In voce autem imperfecta EPOBITHNO.. latet, opinor, patris nomen. Alter fuit *Apollopphanes* Arcas, & is quoque Aesculapii numini addictus, teste Pausan. in Corinth. c. 26.

2. NUMMUS aereus moduli tertii. In adversa area: *Caput turritum Matris Sipylenae.*

In averfa: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ. *Isidis stantis imago*, ut in secundo *Zeuxidis* & *Hicesii* nummo.

N. IV.

IATRODORUS. JASON JASONIS.

QUATUOR nummi aerei, quorum tres priores tribus *Zeuxidianis* omnino similes. In averfa parte inscripti: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΑΤΡΟΔΩΡΟΣ, adaptato scilicet ad medicinae professionem *Iatrodori* nomine.

IDEM

IDEM & in quarto nummo observare licet, sic inscripto:
 ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΑΣΩΝ ΙΑΣΟΝΟΣ: hoc est, *Jason Jasonis fi-*
lius. In eadem enim familia vigeat ut plurimum medicina,
 filiis & filiorum filiis a patribus per manus tradita. Quo
 nomine Asclepiadarum, h. e. *medicorum gens*, non im-
 merito laudatur ab Aristide, ποιησάμενοι nempe τὰς παῖδας
 συνεργὰς τε καὶ διαδόχους τῆς σφειέρας ἐπισήμης — καὶ ἐκ Μαχάονος
 ἀρξάμενοι καὶ Ποδαλείριον — τὴν τῷ προγόνῳ διασωσάμενοι τέχνην,
 ὥσπερ ἄλλοι σύμβολον τῷ γένει. Orat. in Asclepiadas. E
 nostris igitur medicis alii sibi titulum assumunt a locis
 Aesculapio dicatis, *Tricca* puta, aut *Titana*; alii vero a
 patribus, medicinae studio celebratis, ut hic *Jason Ja-*
sonis, item *Metrodorus Pasicratis*, de quo mox: ne
 plures jam commemoremus. Hinc & apud Latinos,
 teste Plinio, l. XXIX. c. I. tum aliae quaedam familiae,
 tum & *Rubria* medicinae professione erat celebris. Quod
 & nummus in ea familia testatur apud *Vaillant*, exhi-
 bens Aesculapii ab Epidauro sub draconis forma advecti-
 onem^a; qualis ab Ovidio in *Metam.* xv. celebratur, ab
 Arnobio autem lib. VII. non minore ingenio refutatur.
Jasonem, Menecratis Nyssaei filium, Posidonii philosophi
 e filia nepotem, discipulum, & in schola Rhodenfi suc-
 cessorem, memorat Suidas in voce *Ιάσων*. Quem etiam
vitas illustrium virorum, philosophorum successiones, alia-
 que scripsisse dicit. Posidonium autem istum, Stoicum,

^a Vid. Tab. iii. n. 15.

ac Ciceronis praeceptorem Rhodi fuisse, in hujus vita tradit Plutarchus. Veruntamen num *Jason* ille Meneratis medicinae etiam operam dederit, nostrique *Jasonis* pater fuerit, necne; aliis, quibus plus sit otii, disquirendum relinquimus.

N. V.

ATHENAGORAS.

TRES alii ex aere, *Zeuxidianis* pariles, inscripti: $\text{EMYP NAIQN AΘHNAΓOPAZ}$: adjecto *ad pedem cippi prope stantis Isidis figuram*, eoque jam planius delineato, *ansere*. Smyrnae enim in templo Isidis ea avis deae sacra pascebatur; & aegrotans toties Aristides, sanitatis recuperandae ergo, geminos ei anseres immolabat, uti supra ostendimus, p. 44. Quisnam fuerit hic *Athenagoras*, aut quo tempore vixerit, nondum comperimus. Sed cum iidem plane honores, qui *Zeuxidi* & *Iatrodoro*, in tribus ei nummis tribuantur; ut inter Isidis & Aesculapii sacerdotes, ita quoque in medicorum illum numero habere nullo modo dubitavimus.

N. VI.

SARAPION, PASICRATES, METRODORUS
PASICRATIS, HERMOGENES TRICCAE.

QUATUOR alii ejusdem generis nummi aerei, in quibus idem ac in prioribus *caput laureatum*, & in area opposita *Aesculapius sedens* conspicitur.

I. PRIMUS

1. PRIMUS inscribitur : ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΩΝ. *Sarapion* hic idem esse potest, qui apud Celsum in prooemio *Serapion* appellatur. E schola *Erasistrati* illum primo prodiisse, ex Caelii Aureliani verbis conjectari licet, qui de tormento loquens, eum *similia Erasistrato ordinasse* dicit. Acut. Morb. l. III. c. 17. Neque his contradicere existimanda sunt, quae Celsus loco jam dicto tradit: *Serapion primus omnium nihil rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus, in usu & experimentis eam posuit* γ. Nihil enim prohibebat, quo minus & Erasistrateorum & Herophileorum placitis ἐμπειρικὴ etiam admisceretur. Sed & in aliquammultis forte *Serapion* ab *Erasistrato* discessit; ut ab *Herophilo* magister Herophileae scholae *Alexander*, Φιλαλήθης inde cognominatus.

2. SEQUITUR ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ. *Pasistrates*, Menodori Erasistratei frater, ipse quoque fuit *Erasistrateus*; quod demonstrant duo in eadem nummi area adjecta monogrammata, unum urbis *Smyrnae*, alterum scholae *Erasistrateae*. Legitur autem apud Athenaeum, l. II. c. 18. Μηνόδωρος ὁ Ερασιστράτειος, Ἰκεσίχ Φίλος. Et in inscriptione Ancyrana: ΚΑΠΙΤΩΝΙ ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ—

γ Haud ignoro sane, quae scribit Galenus, Introd. c. 4. τῆς ἐμπειρικῆς προέβησεν Φιλῖνος Κῶος, ὁ πρῶτος αὐτὴν ἀπολεμνόμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἰρέσεως, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν παρὰ Ἡροφί-

λου, ἢ ἢ αἰκυστὴς ἐγένετο——Μετὰ Φιλῖνον ἐγένετο Σεραπίων Ἀλεξανδρεὺς. At Celso hic, ut multo antiquiori, fides potiori jure debetur.

ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΜΗΝΟΔΩΡΟΣ ΥΙΟΙ ΑΥΤΟΥ. *Pasistrate* etiam *De re chirurgica* auctorem memorat Oribasius, lib. De machinament.

3. ΗΥΙC tertius affinis, ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΣ ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ: hoc est, *Metrodorus Pasicratis filius*. Unde innotescit in familia Pasicratea professorum successio.

4. ΑΓΜΕΝ claudit ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΤΡΙΚΚΑΣ. *Hermogenes* autem, *Tricca* nomine adscripto, natalitia sua in ea urbe notari voluit; ideo forte, quia urbs *Tricca* non solum *Aesculapio* sacra, sed & eidem natalis fuit. Sic enim oraculum ab ipso *Aesculapio* editum:

Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἦκω θεὸς, ὃν πότε μήτηρ
Φοίβω ὑπευνασθεῖσα κύει σοφίης βασιλῆα,
Ἰδεῖν ἰηλορείης Ἀσκληπιόν. Euseb. Praep. evang. l. III. c. 14.

Tricca igitur urbs *Thessaliae*, & vicina ei *Ithome*, tanquam patria & ditio *Asclepiadarum*, hoc est *Aesculapii* filiorum, *Podalirii* & *Machaonis*, ab *Homero* in *Catalogo* celebrantur, Il. β. v. 729.

Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμαχόεσσαν,
Τῶν αὖθ' ἠγείσθην Ἀσκληπιῶ δύο παῖδε.

Hermogenem autem medicum *Erasistrateum* laudat *Galenus*. Item *Hermogenis medici*, *Charidemi filii*, meminit inscriptio lapidis *Sherardiani*, qui *Smyrnae* prope lacum

Alco

Alco bonar dictum, ubi gymnasium olim fuerat, & templum Aesculapii, reperiēbatur.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΙΗΤΡΕΙΗΝ ΑΝΑΓΡΑΨΑΣ
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΕΤΕΣΙΝ ΚΑΙ ΙΣΑΙΣ ΕΠΙΒΥΒΑΟΙΣ
ΣΥΝΕΓΡΑΨΕ ΔΕ ΒΥΒΛΙΑ-ΙΑΤΡΙΚΑ ΜΕΝ-ΩΒ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΕ-ΠΕΡΙ ΖΜΥΡΝΗΣ-ΑΒ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΣΟΦΙΑΣ-Α-ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ-Α
ΑΣΙΑΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒ-ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒΓΔ-ΝΗΣΣΩΝ-Α
ΑΣΙΑΣ ΣΤΑΔΙΑΣΜΩΝ-Α-ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗΣ-Α
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ-ΑΒ-
ΠΙΝΑΞ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΖΜΥΡΝΑΙΩΝ ΔΙΑΔΟΧΗ ΚΑΤΑ ΧΡΟ
ΝΟΥΣ ^z

Nostrum igitur *Hermogenem* eum esse, qui, ut *septuaginta septem librorum auctor*, in hoc lapide celebratur, eo magis verisimile videtur, quia patrem quoque *Charidemum Erasistrateum* fuisse testatur Cael. Aurelianus, Acut. morb. l. iii. c. 15. ubi *Caridemus* scribitur.

ALII non pauci in nummis plane paribus pari modo inscripti reperiuntur, quos aera haec Smyrnaea non inhono-

^z Nequis forsan erraret in numero librorum, quos inscriptio memorat, computando, totam hic Latine conversam subijcere visum est.

Hermogenes medicus, Charidemi filius, annos

Undecies septem, libros totidemque peregit.

Conscripsit autem libros—medicos quidem—LXXII.

Historicos vero—de Smyrna—tom. I, II.

De Homeri sapientia—tom. I—& de patria—I.

Structurarum Asiae—tom. I, II—structurarum Europae—I, II, III, IV—insularum—I.

Asiae stadiasmorum—tom. I—& Europae—I.

Stratagematum—tom. I, II.

Tabula Romanorum & Smyrnaeorum successione temporum.

ratos

ratos posteritati tradunt. Quos autem prae manibus habemus, praeter alios aliis memoratos, aut in eruditorum scriniis reconditos, sunt, qui sequuntur. *Artemidorus* Sidenfis, quem *Caelius Aurelianus*, ut *Erasistrati sectatorem*, haud semel commemorat. Etiam *Hippias Artemidori*. Item *Moschus Moschi*: & de *Moschi* quidem *malagmate* apud *Celsum* legimus, l. v. c. 18. *Diogenes* etiam: idem, ut conjicere licet, cujus *purgatorii pituitam ducentis* meminit *Aetius*, Tetrab. 1. serm. 3. c. 109. Item *Hermocles Pythae*: ejusdem forsan *Pythae* filius, de quo supra mentionem fecimus, p. 41. *Apollonius* quoque (*Mus*, ut fas est credere) *Straboni* l. xiv. *Herophilus*, *Heraclidae* condiscipulus; & ejusdem sectae *Demetrius*, ut scribit *Cael. Aurelianus*, Acut. Morb. l. III. c. 7. Etiam *Charicles*, nomen *medici* apud *Galenum*. Nec non *Apollodorus*, cujus nominis plures *medici* a *Plinio* memorantur. Praeterea *Potamon* & *Meneclis*, non insueta *Smyrnaeorum* nomina, ut in foedere illorum cum *Magnetibus* videre est, *Marm. Oxon.* p. 6 & 17. His accedunt *Aristomenes*, *Arridaeus*, *Callistratus*, *Conon*, & *Pyrrhus*. Denique tres alii, quorum singuli *astro* adornantur, *Metrodorus* alter, *Eucles*, & *Leontiscus*. Horum aliqua fortasse nomina veterum medicorum libros excutientibus occurrant; caeteris silentio praeteritis, quia nullo nobili invento apud suos claruere.

EXTINCTIS denique scholis, quae *Smyrnae* urbi medicos, *Aesculapio* sacerdotes praebuere, successit alius rudior

dior multo nummus Aesculapicus, mutato aliquantulum simulacro, nec expresso sacerdotis nomine; quem quidem ad priores illos elucidandos adhiberi curavimus, Tab. II. n. 1, 2. Is nobis ante oculos palam videtur sistere ipsissimum illum, quem Tertullianus depinxit, Aesculapium: hoc est, cum *pallio morosius composito*, & *crepidis Graecarum*. Caput etiam non jam *strophio*, ut nonnulli ex jam descriptis nummis; sed, ut alii ex iisdem, quodam quasi *pileo* obtectum monstrat. Et *pileatum* quidem *Aesculapium* jam olim protulit Baldus Angelus Abbatius in opusculo De vipera, Urbini edito, ann. 1589; recentius vero clarissimus Vaillant in coloniae Corinthiorum nummo, valetudinario isti L. Aelio Caesari dicato. Hujusmodi autem seu *pilei*, seu *coronae* (alterutrum enim non improprie dixeris) tum nomen ipsum, tum similitudo, ad haec usque tempora pervenit. *Κίφος* enim Messeniaca, i. e. Asclepiadarum lingua vocabatur, teste in Laconicis Pausania, cap. ult. Hinc Celticum *coif*, Italicum *cuffia*, Graecum hodiernum *κεφία*. Et ut pars ejus anterior in laudato Aelii Caesaris nummo; ita posterior in Goari Euchologio Graeco, pag. 157. conspicienda extat. Hanc simulacri mutationem, aliorumque in Aesculapii templo innovationem, non obscure innuit Aristides, studiosus ejus, si quis alius, & devotus cultor. *Εδόκεν*, inquit, *ἐν προπυλαίοις εἶναι τῷ Ἀσκληπιῷ, καὶ προϊόντος λόγῳ μνησθῆναι, ὅσα δὴ καὶ περὶ τὸ ἱερόν τυγχάνοι κεινημένα* — καὶ ὁρῶ ἄγαλμα ἕτερον, ἀντὶ τῷ παλαιῷ, κατηφές. Orat. sacr. prim.

HAEC,

HAEC, ni fallor, in praesentia sufficient ad hos nummos medicis vindicandos. Si quis autem objiciat, jus illud nomen suum in nummis inscribendi, ut sacerdotes potius, quam medicos, eos habuisse: ut is secum reputet volumus, tum Isidem, tum Aesculapium, divinos suos honores medicae arti primum debuisse. Itaque cum templis, sacrisque ritibus illos, tanquam numina, Smyrnaei adornaverint, medicosque potissimum *ιερείας*, seu potius *ἀρχιερείας* (quibus nummos hujusmodi percutiendi potestas concessa videtur) ipsis eligere voluerint; artis causa, quam cum diis istis communem habuerunt, decus utrumque in eos collatum fuisse merito judicari potest. Neque enim summi sacerdotii dignitas perpetua, sed annua tantum fuisse videtur. Certe de summo *Syriae Deae*, h. e. *Matris Deorum*, sacerdote id disertim testatur Lucianus. *Ἀρχιερεὺς*, inquit, *ἄλλος ἐκάστῃ ἔτεος ἐπιγίγνεται*. Atque hinc opinor, facile apparebit, quemadmodum omnes medici, quibus nummos adscripsimus, munus hoc gerere potuissent; cum ex alterutra scholarum, quas memorat Strabo, profecti, fama nominis postea quidam ad illud fuissent arcerfiti, licet alias forsan longe a Smyrna urbe artem suam exercerent.

F I N I S.

ERRATA. Pag. 22. v. 12. l. *Sequius nummi alicujus Smyrnaei effigum*. p. 23. not. °
 1. Vid. Dissert. p. 45. n.° p. 39. n.° l. *Τελισφόου*. p. 40. n.° l. *τιών*. p. 43. n.° l. situm erat,
commate deleta.

